

תורת הצניעות בנשים - שיעור 499

- I. בענין הצניעות** (כ) יש דברים שחיובו מן התורה (כ) ויש דברים שגזרו חכמים (ג) ועוד יש דברים שהם תלויים במנהגים ואבאר
- II. האשה שתלבש בגדי פריצות** עוברת על דת יהודית וג"כ על האיסור תורה ובחוקותיהם לא תלכו (ויקרא י"ח - ג) וכ"כ הרמ"א (יו"ד קע"ח - ה) ועיין באג"מ (יו"ד ח - פ"ח) ועיין בשו"ת יחודה דעת (ה - דף ל"ג) בשם רב פעלים שגם עוברת על לפני עור (ויקרא י"ט - י"ד) ועל האיש יש איסור הסתכלות והוא מצד הרהור ואסור משום ונשמרת מכל דבר רע (זכריס כ"ג - י) וגם הלאו דלא תסורו אחרי עיניכם (צמדצ"ט - ל"ט) ועוד דלא יראה לך ערות דבר אמנם מי שהולך במקום שא"א ליזהר בו כמו ברחובות שלנו ולא שייך לילך ברחוב אחר או בעצימת עינים צריך ליזהר שלא יסתכל ולא יבא לאיסור הרהור שאין אנו יכולים לגזור גזירות על ההמון שאינם יכולים לקיים (צ"ג - ל"ז) ועיין בכה"ל (כ"ה ד"ה ואפילו) דסתם הסתכלות באשה נאה אסור ואשה שנוהגת תמיד בפריצות מצוה לגרשה (אה"ע קי"ט - ד)
- III. לחבק ולנשק לקרובות** היתר ממש הוא רק אם לבתו ובת בתו ואם לבנה ובן בנה אמנם להתקרבות שע"י קידושין הוא איסור גמור דלא תקרבו (ויקרא י"ח - ו) ואחותו ואחות אביו או אמו כתב הרמב"ם (איסורי ביאה כ"א - ו) דהרי זה מגונה ביותר (אה"ע כ"א - ז) ודבר איסור ומעשה טפשים אבל אינו בלאו דחבוק ונשוק שהיא דלא תקרבו והאיסור הוא דרבנן משום שלא יבא להקל בשאר עריות ועולא נשק לאחותיה הגדולים משום שצדיק גמור היה ולא בא לידי הרהור (שנת י"ג) ואם היה מהרהר היה איסור גמור מהלאו דנשמרת ולכן באחותו הגזירה היה רק על סתם בני אדם כאנחנו ועולא לא היה מהרהר גם מנשים אחרות כדמייתו התוס' (ס) אבל חבוק ונשוק בשאר עריות אסור משום לא תקרבו ואפילו בלא הרהור אפילו לעולא (אג"מ אה"ע ח - ס) אמנם באחותו אין למחות כשנוטה שלא יועיל ומוטב שיהיה שוגגים ורב אחא דמרכיב בת בתו אכתפיה ג"כ היה מותר דהוי ככשורא (קידושין פ"א: כתובות י"ז) ועוד דכשהיא בכגדה ליכא איסור דאורייתא ולרב אחא ולעולא מותר ולא לשלנו ועיין באג"מ (יו"ד ז - קל"ז ואה"ע ח - ס) שמחלק בין איסורי תורה ודרבנן ומנהגים
- IV. בת בנו בנישוק וחיבוק** - עיין באג"מ (אה"ע ח - ס) דבעל נפש צריך להחמיר שיש חשש הרהור על כלתו משא"כ בת בתו מכל מקום אין למחות דאין איסור ברור
- V. וגם בת בתו הנשואה** מותר בחיבוק ונישוק (אג"מ אה"ע ח - ס) ויש מחמירים
- VI. בזרוע** אין איסור לק"ש אלא בטפח מגולה דאינו ערוה כשוק של אשה (אג"מ ח"א ה - י"ח) דשם הוי אפילו בפחות מטפח
- VII. שוק אשה ערוה ממש** ולא רק משום שדרכן לכסות שאף לבעלה אסור אף בפחות מטפח וחדש התורה שגם השער בנשואות יש להחשיב כבשרה וממילא כיון שהאיסור הוא חידוש אין לאסור בפחות מטפח בשערות ואף לאחרים ובפנויות לא אסרה התורה שערותיהן (אג"מ ח"א ד - קי"ז - ד) ויש חולקין (ע"ש)
- VIII. רגלה מגולה תחת הקניא** (knee) ואפילו כשאין לבשה אנפילאות (stockings) מותר דאין זה מקום ערוה ועוד באנפילאות הדקין אין רואין בשר הרגל ומ"מ אם הולכין עד השוק והשוק מכוסה רק באנפילאות יש איסור הרהור ובקטנות ביותר דאין הרהור מותר (אג"מ אה"ע ז - ק - ו) ויש מחמירין בלי אנפילאות
- IX. להושיט יד לאשה** כדרך הנותנים שלום בהפגשם פשוט שאסור אף לפנויות שהריהן בחזקת נדות וכ"ש לאשת איש ויש מקילין (אפילו יראי שמים) דאין זה דרך חיבה אבל קשה לסמוך על זה (אג"מ אה"ע ח - ג"ו צסוף, אה"ע ד - ל"ז - ט, ח"א ח - קי"ג)
- X. הליכה בסאבוויי** וכבאס או קאר בשעה שא"א ליזהר מנגיעה ודחיפה בנשים מצד הדוחק עיין באג"מ (אה"ע ז - י"ד) דכיון דאין זה דרך תאוה אין איסור דלא תקריבו

מן התורה ואפילו מדרבנן אם יתחזק להסית דעתו מהן ולהרהר בדברי תורה כעצת הרמב"ם (חיסורי זיאה כ"ח - ט"ו) ולכן ליכא איסור לישב אצל אשה כשליכא מקום אחר וגם באשתו נדה אולי יש להקל ויש מחמירין

XI. בגדים אדומים וכדומה שלובשות הנשים ברכים הם בנדנוד פריצות (רמ"א י"ד קט"ח - ח ואג"מ י"ד ח - פ"ח) וכ"ש נשים שלובשות בגדים שיש להם slit ונעשה רק לתפוס עיני האנשים יש בהן איסור לפני עור ואולי בחוקותיהם לא תלכו עיין לעיל (ח"ת I)

XII. אסיפת אנשים ונשים לדברי חול (meetings) בחדר אחד וגם אומריין שם דברי תורה כיון שמקילין אין שום טעם שיצאו הנשים בשעת הלימוד אך שאין ידוע הטעם שמקילין במדינה זו לעשות אסיפות כאלו באנשים ונשים בחדר אחד (אג"מ י"ד ז - ק"ט)

XIII. איסור הסתכלות בנשים הוא דין ברור ועיין בגמ' (ט"ז כ:) דמקרא דונשמרתם מכל דבר רע (דברים כ"ג - י) והוא דרשה גמורה (תוס' ט"ז כ:) למדנו שלא יסתכל באשה נאה אפילו פנויה וכל המסתכל באצבע של אשה כאלו מסתכל במקום התורפה ובכל מקום שמתאספים מחוייבין לעשות מחיצה ויש חיוב על כל אדם להביט כפי האפשר למטה כשהולך בשוק (אג"מ ח"א ח - ט)

XIV. הגיל שחלה על הילדה דיני צניעות דעת הבה"ל (ט"ה ד"ה טפח) לק"ש הוי מגיל שלש וי"א שהוא הדין לשאר דברים כגון שוק מגולה וכדומה או יחוד ודעת החזון איש (ט"ז - ח) לק"ש תלוי במציאותן וקטנות גופן ובשוק מגולה וכדומה אפשר אפילו להחזור"א מגיל שלש וכת בפני אביה חייבת בכל הנ"ל מגיל אחת עשרה שנה (בה"ל ט"ה) ויש אומרים שתלוי בגיל חינוך דבערך חמש או שש שנים

XV. מבקר חולה איש לאשה או אשה לאיש מותר ובלבד שלא יתייחדו הם לבדם ולהשכיבה ולהקימה וכיוצא בזה מותר לשמשה (ערוך השלחן של"ה - י"ח) באם עושה זאת שלא לשם חיבה כמו רופא או אחות (nurse) מותר

XVI. והוא הדין לנחם אבלים (שערים מצויינים בהלכה ר"ז - ח) מותר שלא ביחוד

XVII. אשת הבעל מכבדת אורח מאכלים ומוזגת להם כוסות דאין זה דרך שימוש התקרבות אלא דרך כבוד אורחים (ערוך השלחן ח"ה ט"ז - ט)

XVIII. האיסור להתרחץ בים מעורב במקום שאין הפרדה בין אנשים לנשים עיין בכרכות (ס"ח) דאין לו חלק לעולם הבא ובב"י (ח"ה ט"ז) דבאשת איש האיסור הוא מן התורה שנאמר ולא תתורו אחרי עיניכם ואסור להסתכל בפנויה מדברי קבלה (שו"ת יחזקאל דעת ה - ס"ג) ועיין שם ברש"י ותוספות ועיין ברמב"ם (הלכות תשואה ז - ד)

XIX. אם מותר לאשה להביא את בנה בן ג' שנים לסווימינג פאל לרחוץ בין הנשים

(א) הגרש"ז אויערבך פסק דיש להקפיד מג' שנים ואילך אולם בילדה עם האבא אפשר להקל יותר מפני שהיא לא רואה שום ערוה שם כי הגברים מכסים ערוותם ופשוט שעל הילדה יש להקפיד על לבוש צנוע עפ"י הלכות צניעות (ספר הליכות בת ישראל פק"ז - הערה ל"ט) והביא עוד מספר אמרי יושר שהחזור"א אמר בנידן דידן שאם יכולים לזכור הבן לכשיגדלו יש למנוע (מעשה של רב משה גרוסמאן)

(ב) עיין בתשובות והנהגות (ח - קל"ז) דלענין טפח מגולה דדעת המ"ב לאסור מבת ג' (ח"א פ"ה זכ"ל ד"ה טפח מגולה) והחזור"א (סימן ט"ז - סק"ח) חולק שאין שיעור בשנים אלא כפי גודלם אבל היינו בגלוי טפח לבד לענין אמירת ד"ת כנגדה אבל לראות ילדה כמעט ערומה לכ"ע הזמן קודם אפילו להחזור"א ועיין בשו"ת שלמת חיים שהגאון רבי יוסף חיים זוננפלד מורה ג"כ שהשיעור מבת ג' והלאה

XX. אם מותר להלביש לקטנה פחות מגיל החינוך בגד של פריצות שיש איסור לגדול בהלבשתן משום ובחוקותיהם עיין בשיעור 159 (III)